श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०२० सालको ऐन नं. ३४

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला ओजस्विराजन्य अति तेजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्रश्रीपद अति कीर्तिमय नेपालश्रीपद प्रोज्ज्वल नेपालतारा ॐ रामपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखादक्षिणबाहु महाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समर विजयिनाम् ।

मालपोत (विशेष व्यवस्था) ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना:– मालपोत (विशेष व्यवस्था) ऐन, २०१८ (यसपछि मूल ऐन भनिएको) लाई संशोधन गर्नु वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:– (१) यस ऐनको नाम "मालपोत (विशेष व्यवस्था) (दोस्रो संशोधन) ऐन, २०२०" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. मूल ऐनको दफा ४ मा संशोधन:– मूल ऐनको दफा ४ को सट्टा निम्नलिखित दफा ४ राखिएको छ:–

४. जग्गा जिमिदारी लिलाम गराउने अधिकार:– (१) मालपोत बुझाउने म्याद थपिएकोमा सो थप म्यादभित्र पनि मालपोत नबुझाई बांकी राख्ने रैतीको जग्गा र जिमिदारको जिमिदारी श्री ५ को सरकारले जुनसुकै बखत पनि लिलाम गराउन सक्नेछ ।

६४६
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) उप-दफा (१) बमोजिम कुनै जग्गा वा जिमिदारी लिलाम गर्ने गराउने गरी श्री ५ को सरकारले आदेश जारी गरेकोमा सो जग्गा वा जिमिदारी लिलाम गर्दा मालपोत बुझाउने थप म्याद भुक्तानी भएको क्रमैसित ५ दिनपछि सम्म रैतीको जग्गालाई र ७ दिनपछि सम्म जिमिदारीलाई लिलाम गराइनेछ। तर सो बमोजिम लिलाम गर्ने ५ दिन र ७ दिनको म्यादलाई श्री ५ को सरकारले समय समयमा नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी थप पनि गर्न सक्नेछ।

३. मूल ऐनको दफा ४ पछि दफा ४ क थप्ने:– मूल ऐनको दफा ४ पछि देहाय बमोजिमको दफा ४ क थपिएको छः–

४क. सकार नभएको जिमिदारी र बेमाख नभएको जिम्मावाली र तालुकदारी (मुखेली) सम्बन्धी व्यवस्थाः– (१) मालपोत बिमाख नगरे वापत कानून बमोजिम कुनै जिमिदारी लिलाम बढाबढ हुंदा कसैले सकार नगरेमा वा पहिले सकार गरे पनि पछि इन्कार भै सो वापत निजले राखेको धरौट जफत भएमा सो गरे भएको मितिले ३ दिनभित्र सो कुराको सूचना संबन्धित स्थानीय पञ्चायतलाई दिनु पर्छ र सो स्थानीय पञ्चायतले पनि सो सूचना पाएको मितिले ३५ (पैंतीस) दिनभित्र सो जिमिदारीको मालपोत तहसील गरी दाखिल गर्ने समेतको अन्य सबै व्यवस्था गर्ने गरी सम्बन्धित माल अड्डालाई सूचना दिएमा सो जिमिदारी सो पञ्चायतका नाउंमा बन्दोबस्त गरिनेछ र सो बमोजिम स्थानीय पञ्चायतले सूचित नगरी सो म्याद नाघेको ३५ पैंतीस दिनभित्र साबिक जिमिदारले सो जिमिदारी आपनै नाउंमा थामिपाऊं भनी सो बेमाख हुन बांकी रहेको मालपोत र सो मालपोतको अंकको सयकडा पांचका हिसाबले जरिवाना बुझाई सम्बन्धित माल अड्डामा दरखास्त दिएमा सो माल अड्डाले पनि सो जिमिदारी निजैको नाउंमा थामिदिनु पर्छ र सो बमोजिम साबिक जिमिदारको पनि दरखास्त नपरेमा सो जिमिदारी पुनः लिलाम बढाबढ गराई बन्दोबस्त गर्ने वा अमानतबाट चलाई मालपोत तहसील गर्ने व्यवस्था सो माल अड्डाले गर्नुपर्छ।

(२) कुनै जिम्मावाली वा तालुकदारी (मुखेली) को मालपोत बेमाख नभई बांकी रहेमा सम्बन्धित माल अड्डाले

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

बाटाका म्याद बाहेक तीन दिनभित्र सो कुराको सूचना स्थानीय पञ्चायतलाई दिनुपर्छ र सो पञ्चायतले पनि सो सूचना पाएको मितिले पैंतीस दिनभित्र सो जिम्मावाली वा तालुकदारीको मालपोत तहसील गरी दाखिल गर्ने समेतको अन्य सबै व्यवस्था गर्ने गरी सम्बन्धित माल अड्डालाई सूचना दिएमा सो जिम्मा-वाली वा तालुकदारी (मुखेली) सोही पञ्चायतका नाउंमा बन्दोबस्त गरिनेछ र सो बमोजिम स्थानीय पञ्चायतबाट सूचना प्राप्त नभएमा रैती रोजाई जिम्मावाल वा तालुकदार (मुखिया) बन्दोबस्त गर्ने समेतको सबै कारवाइ प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम गरिनेछ ।

(३) उप-दफा (१) बमोजिम अमानतमा रहेको जिमिदारी सालको एकपटक टांस गरी लिलाम बढाबढ गराउनु पर्छ र सो बमोजिम लिलाम बढाबढी गराउंदा कसैले सकार नगरेमा वा पहिले सकार गरे पनि पछि इन्कार भै सो वापत निजले राखेको धरौटी जफत भएमा उप-दफा (१) बमोजिम कारवाइ चलाइने छ ।

(४) उप-दफा (१) बमोजिम स्थानीय पञ्चायतको जिम्मा रहेको जिमीदारीका सम्बन्धमा जिमिदारको र उप-दफा (२) बमोजिम स्थानीय पञ्चायतको जिम्मा रहेको जिम्मावाली वा तालुकदारी (मुखेली) का सम्बन्धमा जिम्मा-वाल वा तालुकदार (मुखिया) को काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग र पालन सो स्थानीय पञ्चायतद्वारा हुनेछ र त्यस्तो जिमिदारी, जिम्मावाली वा तालुकदारी (मुखेली) को मालपोत असूल तहसील भए वा नभएको सामान्य रेखदेख गर्ने र आवश्यकतानुसार यथोचित सहयोग गर्ने कर्तव्य सम्बन्धित माल अड्डाको समेत हुनेछ ।

(५) कुनै स्थानीय पञ्चायतले आपनो जिम्मामा रहेको जिमिदारी, जिम्मावाली वा तालुकदारी (मुखेली) को मालपोत असूल तहसील गर्ने काम सन्तोषप्रद तरीकाले नगरेको देखिएमा वा मालपोत असूल तहसील गरी निर्धारित समयमा बुझाउन नसकेमा सम्बन्धित माल अड्डाले देहाय बमोजिम कारवाइ गर्न सक्नेछः–

(क) जिमिदारी भए सम्बन्धित जिल्ला पञ्चायतलाई

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

685

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

सूचना दिई सो जिमिदारी लिलाम बढाबढ गराउन वा अमानतमा राखी चलाउन,

(ख) जिम्मावाली वा तालुकदारी (मुखेली) भए सो जिम्मावाली वा तालुकदारी (मुखेली) का संबन्धमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम रैती रोजाई जिम्मावाल वा तालुकदार (मुखिया) बन्दोबस्त गर्न वा अमानतमा राखी चलाउन ।

(६) यो ऐन नेपाल गजेटमा प्रकाशित हुंदाका बखत अमानतबाट चलिरहेको जिमिदारी, जिम्मावाली र तालुकदारी (मुखेली) का हकमा समेत यो ऐन नेपाल गजेटमा प्रकाशित भएको मितिलाई मालपोत बेमाख गर्ने म्याद गुज्रेको मिति कायम गरी अवस्थानुसार उप-दफा (१) वा उप-दफा (२) बमोजिम कारवाइ गर्नुपर्छ ।

४. मूल ऐनमा दफा ४ ख थप्ने:– मूल ऐनमा देहाय बमोजिमको दफा ४ ख थपिएको छः–

४ख. नियम बनाउने अधिकारः– यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वित गर्न श्री ५ को सरकारले नियम बनाउन सक्नेछ ।

लालमोहर सदर मिति २०२०।११।१६।६

आज्ञाले–
विनोदप्रसाद धिताल,
श्री ५ को सरकारको सह–सचिव ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

670
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।